

2/592

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ TBMM Grup Başkanlığı
Tarih : 13.10.2005
Sayı : 611

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞINA**

Yüksek Öğretim Kanununun Bir maddesinin değiştirilmesi ile bu kanuna geçici maddeler eklenmesine dair kanun teklifi ektedir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.14.10.2004

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali kem.	
Esas : 12.10.2005 2/592	
Tarih	21.10.2005 2/592
K. M. M. BAŞKANLIĞI	15/16
BAŞKAN	

Ali AYDINLIOĞLU
Balıkesir Milletvekili
Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve
Spor Komisyonu Üyesi

GEREKÇELER

4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 28 Haziran 2000 tarihli değişiklik yapılan geçici 46. maddesi aradan geçen zaman, değişen şartlar ve öğrencilerin mağduriyetleri gibi sebepler dolayısıyla ihtiyaca cevap verememiştir.

- 1) Pratikte son aştan bu yana kadar geçen sürede, binlerce öğrenci çok çeşitli nedenlerden ötürü okullarından ayrılmak zorunda kalmışlardır. Kimisi bir kaç ders yüzünden mezun olamadı, kimisi ekonomik zorluklardan harcını yatıramadı. Ülke ekonomisinin içine girdiği ekonomik krizlerin, Marmara ve Bingöl depremlerinin maddi manevi yaraları, pek çok kişi üzerinde eğitimini yarıda bırakmaya vardırarak etkiler yaptı. Bu yarım kalmış eğitimler, ülkemizin yetişmiş insan kaynağı anlamında büyük bir kaynak israfına yol açmaktadır.
- 2) Ülkemizde teamül haline gelen yüksek öğretim afları en son 2000 yılında çıkan 4584 sayılı kanunla gerçekleşmiştir. 2000 yılından bu yana daha önceki aflara neden olan akademik sorunlar tekrarlanmış ve geçen dört yıl boyunca yine onbinlerce yüksek öğrenim öğrencisi kendilerinden önceki kuşaklarla benzer kaderi paylaşarak yeni bir af yarasına gereksinim duyar hale gelmiştir.
- 3) Farklı yüksek öğretim kurumlarındaki farklı uygulamalar nedeniyle kanun tasarısına bazı eklemeler yapılması zaruri hale gelmiştir. (sınıf geçme ve ya ders geçme uygulamaları gibi)
- 4) 2000 affının geçerli olduğu dönem için oldukça geniş kapsamlı ve sorunlara çözüm getirici nitelikte olduğu söylenebilir. Ancak uygulamada okuldan okula bazı kısıtlamalarla karşılaşıldı. Örneğin; bazı okullarda, çıkan yasa o dönem okumakta olan öğrencilerin bir kısmını da kapsamasına rağmen sadece atılan öğrenciler için uygulandı. Ayrıca yasada verilen ek süre hakkı koşulsuz olarak değerlendirilmeyip, 2547 deki hükümlerle bağdaşık ve paralel bir uygulamaya tabi tutuldu. Halihazırda mevcut 2547 nolu yasanın 44. Maddesinde yer alan haklar çerçevesinde değerlendirildi. Hatta ek süre hakkı özel öğrenci statüsünde bile verildi. Oysa ki af yasasındaki niyet mevcut yasadaki hakların yetersizliği sonucu yeni haklar verilmesi amacıyla idi.
- 5) Bu tür aksaklıklardan ötürü binlerce öğrenci, giderilmesi güç zararlara uğramıştır. Kurumlardaki uygulama problemleri nedeniyle, çok sayıda kişinin, bireysel olarak yargı mercilerinde hukuki hak araması yerine, yeni bir yasal düzenleme ile sorunun çözülmesi uygun olabilir.
- 6) Bir diğer önemli etken olarak ülkemiz, tarihinin en büyük iktisadi buhranlarından birini yaşamıştır. Bu süre zarfında pek çok üniversite öğrencisi harcını ödeyememiş veya çalışmak zorunda kalarak eğitimini bırakmıştır. Genç, nitelikli ve vasıflı kişilerin kendilerinden kaynaklanmayan problemlerden dolayı, eğitim hakkında mahrum bırakılması, hayata ve ülkesine olan inancının kaybolması hakkaniyet dahilinde değildir. Bu kişilere eğitim haklarının geri verilmesi yalnızca ikinci bir şans değil adaletin yerine getirilmesi olacaktır. Öte yandan ana babaların umut baskısını da unutmamak gerekir.
- 7) Ülkemizin son derece kısıtlı kaynaklarının, eğitimlerinin bir noktasında gençleri sokağa atarak harcanması makul değildir. Pek çok geçici sorundan ötürü, gençlik hataları, hocalarla yaşanan talihsizlikler, isabetsiz meslek seçimleri, ekonomik kriz gibi bin bir türlü sıkıntıdan dolayı eğitimlerini bırakan öğrencilere tanınacak bir hakla, yeni bir öğrencinin dört yılda hayata kazandırılması yerine bir iki yılda hayata kazandırılması daha faydalıdır.
- 8) Türkiye genelinde çeşitli sebeplerle üniversitelerden ilişkisi kesilmiş 80.000 civarındaki öğrencinin bu mağduriyetlerinin giderilmesi, bu gençlerin eğitim haklarını yeniden iktisab etmeleri açısından zaruret hasıl olmuştur. Daha önce çıkarılan öğrenci aflarıyla binlerce genç okullarına dönmüş ve okullarını bitirmişlerdir. Değişen şartlar, beklenmeyen haller dolayısıyla gençlerin eğitim hayatlarında yapmış oldukları hataları telafi etmek başta kanun koyucunun değerlendirmesini gerektirmektedir.
- 9) 4584 sayılı 22.06.2000 tarihli kanunda düzenlenmiş öğrenci affının aradan geçen dört sene zarfında bu bakımdan yeniden değerlendirmeye tabi tutulması, bu gençlerin ülkenin istihdamına, eğitimi nüfus oranına ve AB sürecinde olduğumuz şu günlerde bilim dünyasına bir katma değer olarak görülecek; eğitilmiş genç nüfusun yeniden ülke ekonomisine kazandırılması sağlanacaktır. AB sürecinde, AB müktesebatı ile kendi iç hukukumuzu uyumlaştırdığımız şu zamanlarda, anayasal, yasal ve idari düzenlemelerde standart bir ölçü yakalanmış, devletin hantal yapısı büyük ölçüde değiştirilmiş, yapılan düzenlemelerin pratik hukukta da yansımaları görülmeye başlanmıştır. Bu yansımaların en önemli sac ayağını oluşturan öğrenci affı gibi düzenlemeler, Türkiye örneğindeki genç nüfusu Avrupa ülkelerine kıyasla fazla olan ülkelerde, gerek sosyo ekonomik gerek fikri gerekse uluslar arası siyaset konjonktüründe toplumsal tesanütü sağlayacak bir birleşmenin öncüsü olacaktır.
- 10) Kanun teklifinin bir başka amacı ise gençlik heyecanı, acemiliği, tecrübesizliği gibi yapılan hatalar dolayısıyla bu gençleri hayata kazandırmak, onların toplum içerisinde sorumlu bir birey olarak

değerlendirmek, bu noktada hak ve salahiyetlerinin şuurunda olan, kanunlara saygılı, kendisine, ailesine, yurduna, milletine faydalı bir birey olarak hazırlamak olacaktır.

- 11) Okuldan ayrılma nedeni ne olursa olsun, her öğrencinin eğitimi sürdürme hakkı ve okulunu bitirme şansı olmalıdır. Zira, bu ülkeye, bu topraklara gelecek yıllarda kimin anlamlı bir katkı koyacağını ve bunu hangi yollarla yapacağını kim gerçekten bilebilir? Kaldı ki zaten ikinci şansını değerlendirmemekte ısrar edecek birine kimsenin verebileceği bir şey de yoktur. 1997 öğrenci affında, 64 bin 500 öğrenci okullarına geri dönmüş, bunların da 40 bin 207'si yeniden üniversiteden ayrılmıştır. Önemli olan nokta, kendilerine verilen ikinci şansı değerlendiren 25 bin civarındaki Türk gencidir. Kendisine yardım etmeye kimse yardım edemez. Okumak isteyen, "ikinci bir şans" isteyen insanların önünü açmak, yasa koyucunun görevi olmalıdır.

14. 10. 2004

Ali Aydınlioğlu
AK Parti Balıkesir MV
M. Eğt. Kültür Gençlik
ve Spor Komisyonu Üyesi

YÜKSEK ÖĞRETİM KANUNUNUN BİR MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ İLE BU KANUNA GEÇİCİ MADDELER EKLENMESİNE DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. - 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE 50. – Yükseköğretim kurumlarında; hazırlık ve ara sınıflar dahil bütün sınıflarda ön lisans ve lisans düzeyinde öğrenim yapan öğrencilerden, 1980-1981 eğitim öğretim yılından kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilmiş, kesilme durumuna gelmiş ve kendi isteğiyle kaydını sildiren öğrencilere ilişkilerinin kesilmesine sebep olan bütün dersler için iki sınav, iki bütünleme ve devam hakkı verilir.(Öğrenciler, daha önce başarısız oldukları kaldırılan derslerin yerine kurumlarınca konulacak muadil başka derslerden sınava girerler.) Öğrencilerin bu sınavlarda başarılı olmaları halinde öğrenciliğe intibakları yapılır. Öğrenciler, öğrencilik haklarının devamı için yürürlükteki kanun ve kanunlara uygun ilgili mevzuata uymak zorundadır.

2547 sayılı Kanunda öngörülen azamî öğrenim sürelerini doldurdukları için, kurumları ile ilişkileri kesilenlere birinci fıkradaki sınav hakları, kalan ders sayısına bakılmaksızın verilir. Alamadıkları ve/veya geçemedikleri ders sayısı kanunda belirtilen sayıda ve bunun üzerinde (beş ve beşin üzerinde) olan öğrenciler de sayılan haklardan yararlandırılır. Bu öğrencilere belirtilen sınav haklarıyla birlikte eğitimlerini tamamlamaları için ilave olarak iki yıl (dönem esasına göre dört dönem), tıp fakülteleri için üç yıl ek süre verilir. Öğrenimlerine devam eden öğrencilerden dönem veya yıl kaybetme durumunda olanlar da bu haktan yararlanırlar. Bu öğrencilere istemeleri halinde derslere devam hakkı tanınır. Bunlardan ara sınav şartı istenmez. Diğer öğrencilerle birlikte final ve bütünleme sınavlarına girerler. Ek süre hakkını kullananlar, halen okumakta olan öğrencilerle eşit öğrencilik haklarına sahiptirler. Bu kanunla belirtilen haklardan yararlananlar için, 2547 sayılı kanunun 44. maddesinde belirtilen haklar (beş ve üç derse indirebilme durumundaki haklar) saklıdır.

Dikey geçiş sonucu ilişkisi kesilen veya kesilme durumuna gelen öğrenciler, birinci fıkrada belirtilen sınav haklarıyla birlikte diğer öğrencilerle eşit haklara sahiptir.

Üniversitelerin çeşitli bölümlerinde ve konservatuvarlarda dışarıdan bitirme sınavlarına girerek öğrenimlerine devam eden ancak bu sınavların kaldırılması ile okullarını bitirememiş veya başarısız duruma düşmüş öğrenciler de bu Kanunda diğer öğrencilere tanınan sınav haklarından yararlanırlar.

Belirtilen başvuru süreleri içerisinde askerlik süresi gelmiş olanlar ve tecil hakkını yitirmiş olanlar (asker kaçağı veya bakaya durumunda olanlar), bu kanun hükümlerine göre verilmiş haklarını kullandıkları süre içerisinde tecilli sayılırlar. Halen askerlik görevini yapmakta olanların terhisinden sonraki iki ay içerisinde müracaat hakları saklıdır.

Bu kanunla getirilen sınav haklarından yararlanmak isteyenlerden katkı payı, harç, vakıf yardımı vs. isimler altında ücret talep edilemez. Bu kanundan yararlanacaklar vize sınavlarından muaf tutulurlar.

Yukarıdaki haklardan yararlanmak isteyenlerin bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içerisinde ilgili yükseköğretim kurumuna başvurmaları şarttır.

GEÇİCİ MADDE 51. – 1980-1981 öğretim yılından 2004 yılı sonuna kadar, lisansüstü öğrenimi görürken, her ne sebeple olursa olsun kurumları ile ilişkisi kesilen öğrencilere başarısız olduğu dersler için iki sınav hakkı; yüksek lisans öğrencileri için bir yıl, doktora öğrencileri içinde iki yıl tez hazırlama süresi verilir. Ayrıca 1999-2000 öğretim yılı başlangıç tarihine kadar yabancı dil sınavına giremeyenler ve ilgili kanunun yürürlük tarihine kadar yabancı dil şartını yerine getiremeyerek kaydı silinen öğrenciler, yeniden kayıt yaptırabilirler. Doktora yeterlilik sınavına girebilmek için, yabancı dil sınavında başarısız olanlara üç sınav hakkı tanınır.

1996 yılından itibaren yüksek lisans ve doktora yabancı dil sınavında 100 puan üzerinden 50 (elli) ve daha yukarı puan alanlar, doçentlik yabancı dil sınavında ise 65 (altmışbeş) ve daha yukarı puan veya Üniversitelerarası Kurul tarafından kabul edilen ve Yükseköğretim Kurulu tarafından uluslararası alanda geçerli sayılan diğer yabancı dil sınavlarından bunlara denk puan alanlar başarılı sayılırlar.

Yukarıdaki haklardan yararlanmak isteyenlerin bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren kurumlarına bir ay içerisinde müracaatları şarttır.

GEÇİCİ MADDE 52. – 2000-2001 eğitim-öğretim yılı başından, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yükseköğretim kurumlarının hazırlık sınıfı, önlisans ve lisans eğitim-öğretim programları ile yüksekokulların herhangi bir sınıfında kayıtlı öğrencilerin, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu ve bu Kanuna atıf yapan Yüksek Öğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümlerine göre aldıkları disiplin cezaları, bütün sonuçları ile kaldırılmıştır. Bunların sicil dosyalarındaki cezaî kayıtlar, ilgililerin müracaatı aranmaksızın dosyalarından çıkarılır.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

14.10.2004
Ali AYDINLIĞULU
Başbakanlık AK Parti M. Velâyet
M. Eğt. Kültür ve Spor Komisyon üyesi

ASLI GİBİDİR

Gündüz DİNÇER
Kanunlar ve Kararlar Müdürü

